

Werkplan Brabants Heem 2025

Actieve lokale heemkundekringen met een zichtbare rol in de levendige Brabantse samenleving

Inleiding

Voor u ligt het werkplan van Brabants Heem 2025. In 2019 heeft het bestuur van Brabants Heem een visie 2020-2025 vastgesteld als leidraad voor haar werkzaamheden. Dit beleidsplan is de basis voor het werkplan dat we samen met de begroting jaarlijks vaststellen. Het werkplan voor 2025 wordt het vijfde plan in de vijfjarige reeks. Omdat het de afronding is van de vijfjarige reeks komt dit werkplan grotendeels overeen met wat in de jaren hiervoor in de werkplannen naar voren is gebracht en het werkplan van 2024. In 2024 zal het bestuur van Brabants Heem dus niet alleen het vijfde werkplan vast gaan stellen, maar ook de begin discussie voeren over een nieuw beleid voor de periode 2026-2030.

In de beleidsvisie 2020-2025 is een drieluik gepresenteerd met doelstellingen voor deze vijfjarige periode: versterken, verbinden en verleiden. Doel ervan is dat het handelen van Brabants Heem moet leiden tot het versterken van heemkundekringen, het verbinden van provinciale en lokale erfgoedorganisaties en het verleiden van een groter publiek tot interesse in de Brabantse geschiedenis en erfgoed. In de loop van 2025 zullen we de resultaten van de werkplannen evalueren en met elkaar en met de heemkundekringen bespreken welke doelen we voor een nieuwe periode van vijf jaar formuleren. Dit alles uiteraard binnen de financiële mogelijkheden en de beschikbare capaciteit van Brabants Heem en de heemkundekringen, want feit blijft dat we voor al onze activiteiten afhankelijk zijn van de inzet van vrijwilligers en van de financiële mogelijkheden.

Wat betreft de financiële mogelijkheden van Brabants Heem zijn we erg blij met de provinciale ondersteuning via de jaarlijkse subsidie. Het is ook fijn te mogen constateren dat Brabants Heem voor het provinciebestuur een serieuze erfgoed- en gesprekspartner is, dat de onderlinge contacten goed zijn en dat Brabants Heem steeds uitgenodigd wordt voor deelname aan provinciale discussies over de erfgoedsector.

I. Visie 2020-2025: versterken, verbinden en verleiden

Uit het beleidsplan 2020-2025:

1. Versterken: sterke lokale heemkundekringen

De heemkundekringen zijn de plek waar de liefhebbers van streekgeschiedenis hun passie uitoefenen. Bij de heemkundekringen zit heel veel kennis over de geschiedenis in brede zin. Deze kracht is het draagvlak voor heel veel erfgoedinitiatieven in de provincie. Deze kracht moet intact blijven en worden versterkt. Want alleen sterke heemkundekringen zijn een bindende kracht in de lokale samenleving en gesprekspartner voor de gemeente.

Kernbegrippen zijn:

1. Verdiepen van activiteiten (denk aan de vier verhaallijnen van de provincie: bestuurlijk Brabant, bevochten Brabant, religieus Brabant en innovatief Brabant)
2. Verbreding van de activiteiten (ook immaterieel erfgoed, groen erfgoed, historische geografie, archeologie)
3. Digitalisering (een factor van betekenis voor het bereiken van nieuwe doelgroepen zoals jeugd en jongeren)

2. Verbinden: krachtenbundeling in het erfgoedveld

Brabants Heem wil de onderlinge banden tussen erfgoedverenigingen op lokaal, regionaal en provinciaal niveau versterken en onderlinge samenwerkingen bevorderen.

Het doel van samenwerking is dat de energie en de activiteiten van de vrijwilligers doelmatiger worden ingezet en dat erfgoedverenigingen een grotere maatschappelijke betekenis krijgen waardoor nog meer mensen plezier aan erfgoed zullen beleven.

Om lokale krachtenbundeling te stimuleren heeft Brabants Heem in 2022 het initiatief genomen om van Open Monumentendag een breed opgezet Brabants Erfgoedweekend te maken, waarbij de heemkundekringen het publiek betrekken bij de lokale geschiedenis.

3. Verleiden: passie voor erfgoed en heemkunde

Passie voor de leefomgeving is boeiend, uitdagend en actueel. Ons streven is:

1. Erfgoed is vanzelfsprekend lesstof in het onderwijs.
2. Mensen van alle leeftijden vinden de weg naar de lokale heemkundekring.
3. Toeristen pikken bij hun verblijf in Brabant een graantje lokaal en provinciaal erfgoed mee.

Lokale geschiedenis is een interessante ontdekkingstocht en je begrijpt meer van je eigen roots en je eigen leefomgeving.

II. Op koers: terugblik en evaluatie

In de voorbereiding van het werkplan voor 2025 heeft een tussentijdse evaluatie plaats gevonden van de activiteiten die in de periode 2020-2024 op basis van het beleidsplan ontwikkeld zijn.

Geconstateerd is dat er hard gewerkt is om de beoogde versterking, verbinding en verleiding te realiseren. Concrete resultaten zijn:

1. Immaterieel Erfgoed staat prominent op de agenda van de heemkundekringen. In september 2022 vond het congres 'Heemkunde ontmoet Immaterieel Erfgoed' plaats.
In het kader van het 75-jarig jubileum van Brabants Heem, dat in oktober 2022 gevierd is met een jubileumbijeenkomst in het Noord-Brabants Museum is het boek 'Tradities in Brabant, van generatie op generatie' gepresenteerd. De heemkundekringen hebben hiervoor een lokale traditie ingestuurd. Het verbinden van lokale heemkundekringen en immaterieel erfgoed gemeenschappen gaat de komende jaren door.
2. Veel heemkundekringen werken aan een Groen Brabant, dat past in de historie van onze provincie. Samen met de Bond Heemschut zijn cursussen gegeven in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Het onderwerp 'Groen Brabant' is in menig opzicht actueel en staat ook de komende jaren nog op de agenda.
3. Heemkundekringen zijn in veel gemeenten gesprekspartner en adviseur voor actuele onderwerpen. Heemkundekringen denken mee en adviseren over landschap en natuur, toerisme, ecologie, monumenten, industrieel erfgoed, kunst en cultuur.
4. Brabants Heem werkt aan het toekomstbestendig maken van heemkundekringen. Het voormalige Boekenfonds van Brabants Heem is omgezet in het Brabants-Heemfonds. Heemkundekringen, die willen vernieuwen, maar dat niet zelf kunnen financieren, kunnen een beroep doen op het fonds.
5. Regelmatig krijgt Brabants Heem vragen van organisaties om gebruik te maken van de activiteiten van Brabants Heem. We denken dan aan organisaties die niet als heemkundekring of historische vereniging gekarakteriseerd kunnen worden, maar zich wel voor aspecten van behoud van erfgoed inzetten en draaien op vrijwilligers. We hebben besloten dat zulke organisaties zich voortaan aan kunnen aanmelden als Vriend van Brabants Heem. Zij kunnen gebruik maken van alle faciliteiten die Brabants Heem de aangeslotenen biedt, zoals deelname aan regiobijeenkomsten, cursussen en studiedagen, maar ze hebben geen stemrecht en kunnen geen beroep doen op het Brabants Heemfonds.
6. Brabants Heem bevordert dat heemkundekringen gebruik maken van technologische vernieuwingen en stimuleert dat zo veel mogelijk heemkundekringen zich aansluiten bij Memorix Maior, het provinciaal systeem beheerd door Erfgoed Brabant Hiermee kunnen de kringen werken aan een volledige digitalisering van hun collectie. In samenwerking met Erfgoed Brabant biedt Brabants Heem cursussen en workshops aan om het gebruik van Memorix Maior te bevorderen.
7. Besturen wordt moeilijker en het aantrekken van bestuursleden is een uitdaging. Als bestuur komt er veel op je af. In 2021 is Brabants Heem begonnen met het organiseren van cursussen voor bestuursleden.

Ook is Brabants Heem tijdens corona begonnen met het online aanbieden van cursussen op de website. Een groot aantal thema's is al aan de orde geweest, zoals beleid maken, publiciteit genereren, bestuursverantwoordelijkheid, auteursrechten en de AVG. In 2025 zullen cultureel ondernemerschap en het betrekken van jongeren extra aandacht krijgen.

8. Brabants Heem wil heemkundekringen als lerende organisaties verbinden. Tweemaal per jaar worden in zeven regio's bijeenkomsten voor bestuursleden gehouden, waarin heemkundekringen elkaar ontmoeten, informatie uitwisselen en van elkaar leren.
9. De website van Brabants Heem is afgelopen jaren uitgegroeid tot het gezicht van Brabants Heem en tot een platform waar besturen en leden van heemkundekringen kunnen rondstruinen op zoek naar voorbeelden bij het aanpakken van nieuwe initiatieven. Elk jaar wordt de website doorlopen op vindbaarheid.

III. 127 heemkundekringen aan de basis van levendig Brabant

Elk jaar weer melden nieuwe heemkundekringen of historische verenigingen/stichtingen zich aan bij Brabants Heem. Daar zijn wij en de kringen blij mee, want Brabants Heem is al meer dan 75 jaar hun koepelorganisatie. Samen kunnen we beleid beïnvloeden, staan we sterker en kunnen we van elkaar leren en daarmee elkaar versterken. Deze heemkundekringen tezamen bestaan uit meer dan 33.000 merendeel op heemkunde terrein actieve leden.

Tegelijkertijd kunnen we de ogen er niet voor sluiten dat het besturen van een vrijwilligersorganisatie steeds moeilijker wordt. Ook heemkundekringen hebben hiermee te maken. Het valt bijvoorbeeld niet mee om nieuwe bestuursleden en actieve vrijwilligers te vinden. Met steun van Brabants Heem beraden de kringen zich op hun toekomst. Soms is het nodig om met naburige heemkundekringen een federaal verband op te zetten of een fusie aan te gaan. Samenwerken, uitwisseling van kennis en gebruik kunnen maken van elkaars projecten ondersteunt het werk van de heemkundekringen.

Ondanks dat het moeilijker wordt om nieuwe vrijwilligers en bestuursleden te vinden, stemt het tot tevredenheid dat onze kringen lokaal veel activiteiten ontplooiën om erfgoed uit te dragen en inwoners van hun gemeente te betrekken bij de lokale historie en het plaatselijk erfgoed. Geregeld levert dit ook mooie kruisverbanden op met andere verenigingen en instanties in de gemeente. Het is goed om te constateren dat steeds meer gemeenten de heemkundekringen betrekken bij het lokale beleid, zoals bij de Omgevingswet, het beschermen van groene gebieden, het behoud en beheer van lokaal erfgoed en erfgoedtoerisme. Menig heemkundekring is lokaal betrokken bij herdenkingen als de Dodenherdenking en bij de organisatie van plaatselijke festiviteiten. Tot tevredenheid stemt ook dat kringen er dankzij wervingsactiviteiten in slagen elk jaar het ledental toe te laten nemen. In 2022 zelfs met vijf procent.

De kracht van Brabants Heem

De kracht van Brabants Heem is dat het een koepelorganisatie is van 127 heemkundekringen met een grote achterban. Deze heemkundekringen vormen een dekkend netwerk over de provincie. De leden van deze heemkundekringen zijn allemaal vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor de geschiedenis en cultuur van hun gemeente. Binnen de heemkundekringen is heel veel kennis over de

lokale geschiedenis aanwezig. Door de Koerier, nieuwsbrief en website bereikt Brabants Heem iedereen die is geïnteresseerd in Brabant.

Het lokale werk gebeurt door de vrijwilligers in de heemkundekringen, waarbij de heemkundekringen zelf de eigen prioriteiten bepalen en de eigen doelstellingen formuleren. Brabants Heem versterkt en verbindt heemkundekringen door kennis en ervaringen te delen en regiobijeenkomsten en workshops te organiseren.

Juist door de organisatiestructuur (de kracht bij de heemkundekringen) en een Brabants Heem bestuur dat stimuleert, inspireert en adviseert en met de regiobijeenkomsten en de raden van aangeslotenen als interactie is Brabants Heem in staat bij te dragen aan meer lokale en regionale verbinding.

IV Samenwerkingsorganisaties

Voor het bereiken van haar doelen heeft Brabants Heem vele samenwerkingspartners binnen de erfgoedsector. Hierop kunnen we niet alleen een beroep doen voor beleid en activiteiten van Brabants Heem, maar deze partners staan ook ten dienste van onze aangesloten kringen. Deze samenwerkingspartners zijn in 2023 in kaart gebracht en zichtbaar gemaakt op de website. Het zijn:

1. Provincie Noord-Brabant
2. Erfgoed Brabant met de in 2025 nog operationele leerstoelen
3. Stichting de Brabantse Boerderij
4. Knippenbergprijs
5. Brabant Collectie
6. Brabants Historisch Informatiecentrum, Regionaal Archief Tilburg ,SALHA en anderen.
7. Archeologisch Genootschap Brabant
8. Monumentenhuis Brabant
9. Brabants Landschap en Natuurmonumenten
10. Molenstichting Noord-Brabant
11. Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland
12. Bond Heemschut
13. Erfgoed Jong
14. Kempisch Geheugen
15. Vereniging Volkscultuur Lage Landen

Enkele samenwerkingspartners springen er overduidelijk uit. Voor de kracht van Brabants Heem en van de bij haar aangesloten heemkundekringen is Erfgoed Brabant een heel wezenlijke partner. Denk aan de digitalisering en aan Memorix Maior. Operationeel beheert Erfgoed Brabant diensten als administratie, archief en de postbus. Heemkundekringen maken graag gebruik van de Brabant Academie en netwerkactiviteiten, zoals Café met de zachte G. De beide leerstoelen, die nu onderdeel uitmaken van Erfgoed Brabant, ontwikkelen colleges en activiteiten, die voor de heemkundekringen en hun achterban van groot belang zijn.

Ook de provincie Noord-Brabants is als samenwerkingspartner onmisbaar. In 2025 krijgt het nieuwe provinciale beleidskader ‘Levendig Brabant’ veel aandacht, want het raakt direct het werkveld van Brabants Heem. Niet alleen zorgen de achterbannen van de heemkundekringen met hun gepassioneerde leden voor de levendigheid in de provincie, maar dit beleid biedt ook kansen voor samenwerking met andere sectoren.

De provincie heeft in de uitvoeringsagenda ‘Levendig Brabant’ voor erfgoed drie doelstellingen geformuleerd:

1. Het erfgoed fysiek en digitaal duurzaam behouden, ontwikkelen, benutten en ontsluiten.
2. De (verbeeldings-)kracht van erfgoed benutten ter versterking van de omgevingskwaliteit van Brabant.
3. Erfgoed heeft vooral waarde in relatie tot de omgeving. Samenwerken, optrekken met de overheid, samen activiteiten organiseren met ondernemers en burgers, reageren op kansen die zich van onderop voordoen, verhalen blijven vertellen.

Brabants Heem is op meerdere fronten actief deze doelstellingen mede te realiseren. Ze zijn leidraad voor activiteiten die kringen opzetten. Brabants Heem brengt de provinciale beleidsvisies onder de aandacht van de kringen en zoekt daarvoor ook de samenwerking met andere betrokken en door de provincie aanbevolen organisaties. Brabants Heem is het aanspreekpunt voor en intermediair tussen provincie en heemkundekringen. Brabants Heem heeft zo een specifieke rol in de provincie, is in staat activiteiten te bundelen, af te stemmen en te entameren.

De deelnemende heemkundekringen zijn de primaire belangengroep van Brabants Heem, die hun overkoepelende belangenorganisatie is. Brabants Heem behartigt hun belangen en laat hun stem horen, bij de provincie of bij actuele bestuurlijke verplichtingen. Brabants Heem spant zich in om de deelnemende organisaties te versterken met kennis en ervaring, stimuleert ze tot verbreding en tot lokale samenwerking en adviseert hen bij problemen. Brabants Heem denkt en acteert daarbij erfgoed breed en in toenemende mate doen de heemkundekringen dat ook. Vanuit hun passie voor de lokale geschiedenis zijn heemkundekringen goede samenwerkingspartners voor overheden, erfgoedinstellingen, toeristische organisaties, ondernemers en het onderwijs.

V Speerpunten in het Werkplan voor 2025

In 2025 evalueren we onze huidige beleidsvisie en stellen we een visie voor 2026 en verder op en stellen deze vast. Bij de op te stellen visie voor 2026 en verder vormen de in de provincie aangenomen beleidsnotitie “Levendig Brabant” en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsagenda’s belangrijke uitgangspunten. Verder werken we aan het realiseren van de doelen uit onze huidige visie, te weten;

1. Toekomst heemkundekringen
Naast alle inhoudelijke verbreding en verdieping organiseert Brabants Heem in 2025 cursussen en workshops over het toekomstbestendig maken van de kringen. Hoe vind je nieuwe bestuursleden en als dat niet lukt hoe los je dan het bestuursprobleem op? Hoe werf je nieuwe leden en met name jongeren? Deze vraagstukken worden ook een thema op de regiobijeenkomsten.
2. Brabants Erfgoedweekend
In 2025 stimuleert Brabants Heem alle heemkundekringen om lokaal de samenwerking op te zoeken en te intensiveren, om activiteiten te organiseren samen met andere lokale partijen, om bij te dragen aan de sociale cohesie binnen de gemeenschap. Dit doet Brabants Heem onder andere door het Brabants Erfgoedweekend waar mogelijk verder uit te bouwen.

3. Uitbreiding Vriendennetwerk

In 2025 zal Brabants Heem het aantal Vrienden mogelijk uitbreiden. Vrienden mogen zich vanaf 2023 aansluiten bij Brabants Heem. Hiermee wordt een dekkend netwerk van lokale en regionale ‘erfgoedbeschermers’ opgezet.

4 Onderzoek naar en instellen van een breder Brabants erfgoed netwerk. Doelstelling

betrokkenen die actief en/of werkzaam zijn op het gebied van erfgoed 2 x per jaar in een thematische netwerkbijeenkomst bijeen te brengen. In deze bijeenkomsten kunnen kennis en expertise gedeeld worden en vertegenwoordigers van partijen elkaar ontmoeten en kan er verbinding tot stand kan komen. De nadruk ligt vooral het tot stand brengen van een stevig deels informeel netwerk erfgoed deskundigen. Deze formule zal nader uitgewerkt worden

5 Maatschappelijke actualiteit

De eigentijdse maatschappelijke ontwikkelingen zijn een uitdaging voor heemkundekringen. Brabant gaat de komende jaren volledig ‘op de schop’. Regelmatig worden de kringen met dergelijke vraagstukken geconfronteerd. Brabants Heem zal de actualiteit van maatschappelijke opgaven agenderen en de heemkundekringen uitnodigen daarop in te spelen.

6 Provinciale erfgoed-speerpunten

Brabants Heem blijft de heemkundekringen stimuleren de verhaallijnen van de provincie uit te dragen en in de breedte van het inhoudelijk palet actief te zijn. Daarnaast stimuleert Brabants Heem de kringen om hun bijdrage aan de visie ‘Levendig Brabant’ te leveren.

7 Digitalisering

Brabants Heem blijft ook in 2025 heemkundekringen stimuleren de stap te zetten om mee te doen met Memorix Maior, de informatie over de collectie op de slaan in de Brabant Cloud en waar mogelijk vrij te geven voor publicatie op de website Brabants Erfgoed. Daarbovenop moeten in deze tijd social media volop worden benut.

8 Nieuwe bestuursstructuur

Op de Heidag van 2024 is de ontwikkeling van de nieuwe bestuursstructuur besproken, bestaande uit acht bestuursleden, met daaromheen een schil van adviseurs voor verschillende inhoudelijke bestuurstaken. Het bestuur en de kringen kunnen een beroep op de adviseurs doen bij gespecialiseerde onderwerpen en kwesties. Deze adviseurs hoeven dan niet alle bestuursvergaderingen bij te wonen, wat bevorderlijk kan zijn voor het vinden van gegadigden. Nieuw is ook dat wij naast de regiobijeenkomsten ook thematische bijeenkomsten gaan organiseren, zoals voor musea, archieven, immaterieel erfgoedgemeenschappen en monumenten. Doel is om heemkundekringen aan deze andere erfgoedsectoren te verbinden.

VI Beschrijving concrete activiteiten op de agenda van 2025 per kerntaak

In onderstaande paragrafen worden de concrete activiteiten op de agenda van 2025 per kerntaak geschetst.

Kerntaak A

HEEMKUNDE, ERFGOED EN GESCHIEDENIS

Heemkundekringen zijn in hun activiteiten afhankelijk van de beschikbare leden en hun interesses. De ene heemkundekring heeft een team voor diepgaand onderzoek en het regelmatig publiceren van boeken, een andere kring is al blij als voor de leden een kwartaalblad van niveau uitkomt. De ene heemkundekring heeft een prachtige collectie met wisseltentoonstellingen, de ander heeft geen eigen onderkomen. Dat geeft allemaal heel veel diversiteit.

Ook een sterke heemkundekring kan niet alle verdieping en verbreding oppakken. Er moeten keuzes worden gemaakt. Wie nog bezig is een collectie op te bouwen, moet daar veel tijd in stoppen. Wie begonnen is aan digitalisering, besteedt daar veel energie aan. Maar met de ontwikkeling in de tijd, met het beter benutten van digitalisering en met nieuwe leden, kunnen nieuwe uitdagingen worden aangegaan.

Brabants Heem maakt in haar ondersteuning keuzes, elk jaar andere thema's die aan de orde komen in cursussen workshops, op de Raad van Aangeslotenen, in regiobijeenkomsten, de Koerier, op de website.

Thema's die in 2025 extra aandacht vragen zijn:

1. De verhaallijnen en de ambitie 'Levendig Brabant' van de provincie
2. Het beschermen van erfgoed bij alle uitdagingen waar de provincie de komende jaren voor staat (zoals klimaat, stikstof, waterbeheer, woningbouw, immigratie)
3. De Omgevingswet die binnenkort definitief wordt.

Uitvoeringsdoelen in 2025 zijn:

1. Samenwerking is in 2025 een belangrijk thema. Dit krijgt concreet vorm in de congressen Heemkunde ontmoet ... waarbij een actueel thema telkens met andere partners wordt uitgediept, het Brabants Erfgoed Weekend en de thematische bijeenkomsten op het terrein van musea, archieven, immaterieel erfgoedgemeenschappen en monumenten.
2. Daarnaast werkt Brabant Heem samen met de Stichting de Brabantse Boerderij bij de uitreiking van de Boerderijpluim en met het Archeologisch Genootschap bij het organiseren van hun twee themabijeenkomsten.
3. Samen met Erfgoed Brabant, de Brabant Collectie en de Historische Vereniging Brabant geven wij het tijdschrift In Brabant uit. Gekeken wordt of dit tijdschrift, vanwege de hoge productiekosten, niet beter digitaal uitgegeven kan worden of dat het met medewerking van nieuwe partners op papier gepubliceerd kan blijven worden.
4. Immaterieel erfgoed blijft in 2025 een belangrijk thema. Heemkundekringen zullen worden getraind om immaterieel erfgoed in hun gemeente te inventariseren, documenteren en zichtbaar te maken.
5. Bij het Brabants Heemfonds kunnen aangesloten heemkundekringen en erfgoedorganisaties een beroep doen voor een bijdrage aan vernieuwende projecten.

Kerntaak B

VERSTERKEN HEEMKUNDEKRINGEN

Brabants Heem biedt in de breedte ondersteuning, zowel op de inhoud van de thema's als op bestuurlijke vraagstukken, wetend dat in de diversiteit van verenigingen nieuwe initiatieven ook sterk per heemkundekring kunnen verschillen. De regiobijeenkomsten, de website en de Koerier spelen hierbij een belangrijke rol. Maar vooral stimuleert Brabants Heem het leren van elkaar. De website van Brabants Heem is zo ingericht dat er volop ruimte is voor inspirerende voorbeelden van heemkundekringen op alle mogelijk gebied. Het is de bedoeling dat heemkundekringen zich kunnen oriënteren en een voorbeeld kunnen nemen aan collega heemkundekringen.

Erfgoed verdient een imago van eigentijds, actief, in beweging, jong, actueel en ambitieus. Die uitstraling is uitgangspunt bij alle gezichtsbepalende uitingen van de heemkundekringen en van Brabants Heem. Het is belangrijk om tijdig te communiceren als je iets te vertellen hebt. Er gebeurt veel in erfgoedland en dat moet af te lezen zijn aan de communicatie. In dit kader heeft Brabants Heem intensiever overleg met andere overkoepelende organisaties in het werkveld binnen de provincie.

De ambitie van Brabants Heem is om haar website verder te laten groeien tot een platform van lokale erfgoed beoefening, niet alleen voor de heemkundekringen, maar ook bij de leden van kringen en individuele erfgoedliefhebbers.

Extra aandacht krijgt in 2025 het thema bereiken van jongeren. Nieuwe generaties bereiken is een belangrijk aandachtspunt voor de heemkundekringen. Veel heemkundekringen vinden dat ze daarin tekortschieten. Hoe kun je jongeren bereiken via het onderwijs? Leraren worden bedolven onder lesbrieven en verzoeken van organisaties. Bij sommige heemkundekringen zie je gepensioneerde leerkrachten een rol spelen. Bij immaterieel erfgoed gemeenschappen is daar veel ervaring mee. Hebben heemkundekringen jongeren iets te bieden? Belangrijk is om de jongeren hun eigen erfgoed te gunnen, hun eigen verleden, hun eigen keuzes, hun eigen uitingsvormen.

Uitvoeringsdoelen in 2025 zijn:

1. De website wordt verder uitgebouwd tot erfgoedplatform
2. De verspreiding van de digitale versie van de Koerier wordt via de achterban van de heemkundekringen uitgebreid
3. Maandelijks worden de nieuwsbrieven uitgegeven
4. Tweejaarlijks organiseren wij bijeenkomsten in zeven verschillende regio's
5. Twee keer per jaar wordt een Raad van Aangeslotenen georganiseerd met een algemene vergadering en workshops over actuele thema's
6. Naar behoefte ontwikkelen wij cursusedagen: besturen van heemkundekringen met diverse thema's
7. Het bereiken van jongeren via het onderwijs en daarbuiten wordt door Brabants Heem uitgediept
8. Brabants Heem beloont de prestaties van heemkundigen door het uitreiken van onderscheidingen en de bronzen legpenning

Kerntaak C

NETWERKEN

Netwerken is, zoals hierboven beschreven, voor Brabants Heem de belangrijkste strategische activiteit in 2020-2025. Dankzij lokaal netwerken worden de lokale heemkundekringen meer zichtbaar in de

lokale samenleving, kunnen ze samen optrekken in het behoud van erfgoed en verstevigen ze hun maatschappelijk belang.

Uitvoeringsdoelen 2025:

1. Brabants Erfgoedweekend wordt verder uitgebouwd. Drie inspirerende voorbeelden die gedeeld kunnen worden met andere heemkundekringen, krijgen een bijdrage van 500 euro.
2. De Brabants Heemdagen waren een lange traditie bij Brabants Heem. Het was het jaarlijkse gezellige ontmoetingspunt voor heemkundigen. In 2024 zijn deze Activiteiten opgeschort en staan deze ter discussie met name de toekomst van de Brabants Heemdagen, omdat het aantal vaste deelnemers afneemt en er te weinig nieuwe deelnemers bijkomen. Mogelijk dat er in 2025 een nieuw initiatief voor in de plaats komt.
3. De Knippenbergprijs wordt eens per twee jaar uitgereikt aan een inspirerend project.
4. Contacten met de Vlaamse collega instellingen krijgen vorm in de studiedagen van het Kempisch Geheugen en de Vereniging Volkscultuur Lage Landen, waar Brabant Heem één van de partners is en met collega instellingen uit Nederland en Vlaanderen samenwerkt.
5. 2 x per jaar een netwerkbijeenkomst erfgoed houden. Doelstelling betrokkenen die actief en/of werkzaam zijn op het gebied van erfgoed 2 x per jaar in een thematische netwerkbijeenkomst bijeen te brengen. In deze bijeenkomsten kunnen kennis en expertise gedeeld worden en vertegenwoordigers van partijen elkaar ontmoeten en kan er verbinding tot stand kan komen. De nadruk ligt vooral het tot stand brengen van een stevig deels informeel netwerk erfgoed deskundigen. Dit kan aansluiten bij de RvA bijeenkomsten of andere te organiseren netwerk bijeenkomsten.

6

Kerntaak D

BESTUUR

Het bestuur heeft afgelopen jaren een reductie op indirecte kosten gerealiseerd. Het geld is op die manier beschikbaar voor directe activiteiten die ten goede komen van de heemkundekringen. In 2023 is besloten om voortaan te besturen met een kleiner bestuur van acht bestuursleden en adviseurs. Verder wordt er gebruik gemaakt van de diensten van Erfgoed Brabant.

P.S. Waar in dit werkplan wordt gesproken over heemkundekringen worden ook bedoeld de aangesloten erfgoed-verenigingen, historische verenigingen en studiekringen.

Ondertekening

Dit werkplan is goedgekeurd in de bestuursvergadering van 25 juli 2024, in september 2024 toegezonden aan de provincie en vervolgens voor de aangesloten deelnemende heemkundekringen beschikbaar gesteld op de website van Brabants Heem.

September 2024